

Stef Bos verlegt zijn koers met twee cd's en nieuwe plannen.

POP • HERMAN VEENHOF BEELD LIESBETH VAN DEN BOS

Met kromme vingers in mul zand

Een plank vol teksten en een kast vol plannen. Bij Stef Bos zit veel in zijn hoofd. Maar hij kan er niets aan doen. Het wordt hem aangereikt.

*Ik schrijf met kromme vingers letters in het mulle zand
Vond altijd troost in woorden veilig aan de buitenkant.*

Zo'n tekst kan maar van een hand komen, die van Stef Bos (58). Wie schreef betekenisvolle woorden in het slijk der aarde? Jezus Christus. En welk dier vlooit, eet, telt, wijst en krabt op zijn hoofd met kromme vingers? Een gorilla. En 'Gorilla' is een nieuw lied op een van de twee nieuwe platen van Bos.

podium

Op het podium komt de primaat in Stef tot leven. De Antwerpse toneelschool, waar zijn eerste stage in de dieren tuin plaatsvond, is een goede investering geweest. Stef Bos zwaait tussen zijn bandleiden door, die verbaasd toekijken wat-ie nou weer aan het doen is. De begeleiders, een Nedervlaams gezelschap, dragen nog net geen witte jassen. Bos zakt door de knieën, klauwt met zijn handen, bromt 'Hoe, hoe hoe!!' in de microfoon. Zijn kop werkt ook mee natuurlijk. Geef deze man een banaan of maïskolf en hij mag nooit meer weg uit Artis. Het podium staat in het Schaffelaartheater in Barneveld. Het is bijna een thuiswedstrijd voor de Veenendaals-Vlaamse Zuid-Afrikaan. Hij zingt uitbundig, hanteert vooral gitaar en heeft briljante miniconferenties tussen de nummers door. Echte spot doet hij steeds minder. De christelijke 'biotoop' zoals Bos zegt, is meer liefde dan haat geworden en een bron waaruit hij liever drinkt dan erin te spuwen. De ambities bij Bos zijn niet meer zo torenhoog als die van de naamgever van de zaal waar hij optreedt. Maar ze zijn wel diep en inhoudelijk. Eigenlijk pelt Stef Bos nog steeds laagjes af, om de naakte essentie scherper te kunnen zien, met woord en klank af te tasten. Na een solotoer, *Kern* en het boek *Ruimte*, speelt hij nu zijn laatste lange tournee met band, met vooral materiaal van zijn laatste twee cd's *Tijd om te gaan leven* en *Ridder van Toledo*. 'De koers wordt wat verlegd. Ik wil nog maar een kwart van het jaar optreden en meer werken met projecten. Er zijn zoveel plannen en veel staat al vast, zoals televisieprogramma's met de KRO/NCRV. En ik heb stapels teksten geschreven waar ik iets mee moet. Ook dat gaat anders dan voorheen. Hoe harder je zoekt en wilt, hoe minder je beseft dat het mooiste je overkomt, je wordt aangereikt.'

ironie

En o ja, hij gaat meedoen aan het Eurovisie Songfestival, meldt Bos droogjes. Huh? Hij zegt het nog een keer, met een zweem van ironie. Dat is maar goed ook, want het gekke bij hem is dat je zo iets gewoon gelóóft. Niet voor niets zit hier de man, of opgeschoten jongen, die het liefst zingt over 'Alles wat onhaalbaar lijkt' of 'De klim', twee recente songs die wederom de passie voor het onmogelijke uitstralen. Stef Bos las *De nieuwe fiets*, het boek van documentairemaker Dirk Jan Roeleven en gebruikte

Stef Bos: 'Hoe harder je zoekt en wilt, hoe minder je beseft dat het mooiste je overkomt, je wordt aangereikt.'

de passage waarin de wielrenner in mist en zuurstoftekort overleden bekenden ziet opdemen, met hen gesprekken voert. Het raakt aan de voorzaten waarin Bos zich in een ander lied posteert. Je begint achteraan en als je maar oud genoeg wordt, loop je aan de kop van die stoet. Het is ook de T-kruising waarop Stef Bos graag even stilstaat: het leven als cyclisch gebeuren, waardoor hij in het hoofd van zijn vader kan en in dat van zijn kinderen. Maar ook het leven als lineaire beweging, want Bos kijkt altijd terug

'Ik wil nog maar een kwart van het jaar optreden en meer werken met projecten.'

met vooruitziende blik. Technisch verwerkt hij dat in de tegenstelling als methode. Ook nieuwe liedjes druipen ervan:

*Ik kijk naar beneden En zie daar in het dal
De afgelegde weg De hoogmoed voor de val
Het punt waar ik de mist in ging De bocht die ik niet zag
De liefde die voorbij ging Omdat ik er nooit was
Waar ik ook voor vlucht Wat ik ook ontwijk
Er is geen weg terug Ik kan alleen nog maar vooruit ('De klim')
Ik wil het water naar de zee zijn De zoden aan de dijk*

Het gevecht tegen de bierkaai Alles wat onhaalbaar lijkt

Ik wil de rots zijn in de branding De verbeelding aan de macht

De stilte die vanzelf spreekt Het daglicht in de nacht

Wil een land zijn zonder grenzen Waar de ruimte nog bestaat

Ik wil traag zijn als de waarheid Die de leugen achterhaalt ('Alles wat onhaalbaar lijkt')

ontspannen

Stef Bos is ontspannen. Maar niet onkwetsbaar. 'Vorig jaar had ik plotseling problemen met mijn darmen. Dan slaat echt wel de paniek toe. En laatst rende ik met mijn dolle kop de Cederberg op om er bijna vanaf te kukelen. Dan denk je: Hm, toch een beetje oppassen.' Wat opvalt tijdens onze halve dag: alleen bronwater en geen shag te zien. Dat was ooit wel eens anders.

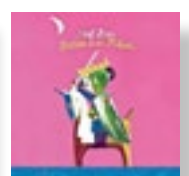
De twee cd's kennen hun eigen tegenstelling. *Tijd* is beschouwend en kent veel piano, zelfs een gewaagde trilogie van korte instrumentale stukken. Ze zijn van toetsenist Steven Cornillie en die scharrelt ook rond in de kleedkamer: 'Ik heb neurologische problemen met hand en vinger en moet daarom componeren en spelen met beperkingen. Niet rust helpt, maar juist veel spelen. En gek genoeg doet de gedwongen spaarzaamheid aan noten veel goed aan de intensiteit van de stukken.'

zuurtjesroze

Het andere album, gestoken in een zuurtjesroze hoes met een Cubaanse tekening, is geen kinderplaat, zegt Bos, maar 'een ode aan het kind in ons'. De liedjes zijn gelaagd, soms zing-

baar voor kinderen en herkenbaar voor ouders, die, getuige de song 'Te laat', in alle vroegte het dagelijks gevecht aangaan met ... De *Tijd*. Grappig is hoe de muziek juist op dit album broeit en zompt. Het zijn de Deltawerken van Stef Bos.

Ridder van Toledo? 'Het is een lied voor mijn oudste.' Zoon Kolya is nu tien. 'Wij waren op vakantie in die Spaanse stad en ik sloeg hem voor de gein tot ridder. "Nu moet je tegen draken gaan vechten", zei ik en hij begon op zijn zusje in te hakken. Dat was ook weer niet de bedoeling.' Het zusje heet Lorelei en is zeven. Ook haar naam is nu een lied, ditmaal wel met duidelijke hints naar de gelijknamige nimf aan de Rijn die talloze schippers te pletter liet varen op de rotsen aan de oever en is vereeuwigd in een gedicht van Heine, dat Bos op school haatte en nu liefheeft. Hij raffelt de eerste strofen moeiteloos af, in het Duits, uit het hoofd. Zijn wonderlijke hoofd. ■

Tijd om te gaan leven

STEF BOS. NIEMANDSLAND / COAST TO COAST

Ridder van Toledo

STEF BOS. NIEMANDSLAND / COAST TO COAST